

Ngày soạn: 15/9

Ngày giảng: 16/9/2024 (11C1, C2)

KẾ HOẠCH BÀI DẠY
TIẾT 2,3 - CHUYÊN ĐỀ 1: LỊCH SỬ NGHỆ THUẬT
TRUYỀN THỐNG VIỆT NAM (tiếp)

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

Sau bài học này, giúp HS:

1. Về kiến thức

- Nêu được những một số thành tựu nghệ thuật thời Trần về kiến trúc, điêu khắc thông qua hoạt động trải nghiệm thực tế hoặc sưu tầm tranh ảnh, tài liệu,...

2. Về năng lực

** Năng lực chung:*

- Giải quyết được những nhiệm vụ học tập một cách độc lập, theo nhóm và thể hiện sự sáng tạo.

- Góp phần phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác qua hoạt động nhóm và trao đổi công việc với giáo viên.

** Năng lực riêng:*

- Góp phần hình thành và phát triển năng lực tìm hiểu lịch sử: Nhận diện được các loại hình tư liệu lịch sử (tư liệu viết, hình ảnh,...); biết cách sưu tầm và khai thác tư liệu liên quan đến lịch sử nghệ thuật truyền thống Việt Nam trong học tập.

- Góp phần hình thành và phát triển năng lực nhận thức và tư duy lịch sử: Phân tích được đặc điểm về nghệ thuật điêu khắc, kiến trúc thời Trần.

- Góp phần hình thành và phát triển năng lực vận dụng kiến thức, kỹ năng thông qua việc vận dụng kiến thức đã học để giới thiệu được nhưng nét đặc sắc trong nghệ thuật Vận dụng Truyền thông qua các thời kì với bạn bè; tăng cường kết nối quá khứ với hiện tại để nhận biết về xu hướng bảo tồn, phát huy các giá trị của nghệ thuật Vĩ Việt Nam.

3. Phẩm chất

- Bồi dưỡng phẩm chất như: khách quan, trung thực, có ý thức tìm tòi và khám phá lịch sử.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Giáo viên.

– Xây dựng kế hoạch dạy học theo định hướng phát triển năng lực.

– Tư liệu lịch sử: hình ảnh, tư liệu về các thành tựu nghệ thuật truyền thống tiêu biểu liên quan.

- Phiếu học tập: Dùng để HS trả lời các câu hỏi thảo luận, giúp HS tự khám phá, tìm hiểu và nhận thức lịch sử.

2. Học sinh

- SGK. Tranh ảnh, tư liệu sưu tầm liên quan đến bài học (nếu có) và dụng cụ học tập theo yêu cầu của GV.

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

HOẠT ĐỘNG 1. KHỞI ĐỘNG

a. Mục tiêu: Khởi dậy hứng thú cho HS học tập, tạo không khí vui vẻ khám phá bài mới và chuyển giao nhiệm vụ học tập.

b. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập

- GV tổ chức cho HS chơi trò chơi *4 pics 1 word* - **4 Hình 1**.

Luật chơi: Hãy quan sát 4 hình ảnh và khám phá ra **từ khóa chung** mà bốn bức hình đó phản ánh.

	<p>P H Ậ T G</p> <p>Y I M Ậ N</p> <p>G P H S Ậ</p>		<p>K I Ế N T R Ứ C</p> <p>K T I L Ê N</p> <p>M R U C H X</p>
	<p>T H Ặ N G L</p> <p>T H O Ặ</p> <p>G A X E</p>		<p>Â M N H Ạ C</p> <p>T Ậ U N H I</p> <p>M A V C X K</p>

Nhóm cặp nào có tín hiệu trước sẽ giành quyền trả lời. Giải đúng từ khóa sẽ được nhận một phần quà.

Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS nghe phổ biến luật chơi, vận dụng kiến thức, hiểu biết thực tế của bản thân, thảo luận cặp đôi để trả lời câu hỏi.
- GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS (nếu cần thiết).

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận

- GV mời đại diện nhóm cặp HS có tín hiệu trước cho mỗi nhóm hình trả lời câu hỏi.
- GV mời đại diện HS khác nhận xét, giành quyền trả lời câu hỏi (nếu có ý kiến khác).

Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập

- GV đánh giá, nhận xét, chuẩn kiến thức.
- GV dẫn dắt HS vào bài học.

HOẠT ĐỘNG 2. HÌNH THÀNH KIẾN THỨC MỚI

a. Mục tiêu:

- Nêu được những một số thành tựu nghệ thuật thời Trần về kiến trúc, điêu khắc thông qua hoạt động trải nghiệm thực tế hoặc sưu tầm tranh ảnh, tài liệu,...

b. Tổ chức hoạt động

HOẠT ĐỘNG CỦA GIÁO VIÊN - HỌC SINH	KIẾN THỨC CẦN ĐẠT
<p style="text-align: center;">Hoạt động nhóm</p> <p>GV nêu câu hỏi định hướng: Nêu những nét cơ bản về nghệ thuật kiến trúc, điêu khắc thời Trần.</p> <p>- Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập</p>	<p style="text-align: center;">2. Nghệ thuật thời Trần</p>

Nhiệm vụ 1: GV yêu cầu HS khai thác hình 5,6,7 SGK và thông tin trong mục 2 SCD tr.8-9 kết hợp tư liệu sưu tầm, thảo luận theo nhóm, thực hiện nhiệm vụ sau:

Nhóm 1: Thiết kế Poster về Đền Thiên Trường đồng thời đóng vai là hướng dẫn viên du lịch để giới thiệu về di tích Đền Thiên Trường trong di tích Đền Trần (Nam Định).

Nhóm 2: Thiết kế Poster về Tháp Phổ Minh đồng thời đóng vai là hướng dẫn viên du lịch để giới thiệu về di tích Tháp Phổ Minh (Nam Định).

Nhóm 3: Thiết kế Poster về Tháp Bình Sơn đồng thời đóng vai là hướng dẫn viên du lịch để giới thiệu về Tháp Bình Sơn (Vĩnh Phúc).

Nhiệm vụ 2: So với thời Lý, nghệ thuật kiến trúc thời Trần có điểm gì khác biệt?

- Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập

+ HS đọc thông tin SCD tr.8-9 kết hợp tư liệu sưu tầm, làm việc theo nhóm, thực hiện nhiệm vụ học tập.
+ GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS nếu cần thiết.

- Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận

+ GV gọi đại diện các nhóm báo cáo kết quả hoạt động.

+ GV mời đại diện nhóm khác nhận xét, đánh giá.

- Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập

GV đánh giá, nhận xét, chuẩn kiến thức, phân tích thêm

- Hình 5. Đền Thiên Trường trong di tích Đền Trần (Nam Định).

- Hình 6. Tháp Phổ Minh (Nam Định).

- Hình 7. Tháp Bình Sơn (Vĩnh Phúc).

Điểm khác biệt của kiến trúc thời Trần (pp chiếu)

- Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập

Nhiệm vụ 1: Cá nhân

GV yêu cầu HS truy cập vào đường link của Bảo tàng ảo 3D chuyên đề “Bảo vật quốc gia để trải nghiệm khám phá một số thành tựu tiêu biểu của điêu khắc thời Trần:

- [Tiên nữ dâng hoa - Di sản điêu khắc cổ Chùa Thái Lạc:](https://vr3d.vn/trienlam/phu-dieu-tien-nu-dang-hoa)

<https://vr3d.vn/trienlam/phu-dieu-tien-nu-dang-hoa>

- [Quét 3D Cửa chạm rồng - Số Hóa Di Tích đền Trần Nam Định](https://vr3d.vn/trienlam/cua-rong-den-tran-nam-dinh)

<https://vr3d.vn/trienlam/cua-rong-den-tran-nam-dinh>

a. Về kiến trúc:

- Có sự kế thừa, phát triển phong cách kiến trúc thời Lý và đạt nhiều thành tựu. Bên cạnh việc tu sửa các công trình đã có từ thời Lý, Triều Trần cho xây dựng mới một số công trình tại Hoàng cung Thăng Long và các nơi khác.

- Chùa, tháp thời Trần xây dựng rải rác ở vùng Đông Bắc, Tây Bắc và được mở rộng về phía nam, đến Thanh Hoá, Nghệ An, nhưng tập trung nhất vẫn ở ven các triền sông vùng Đồng bằng Bắc Bộ ngày nay.

- Đa số các chùa, tháp thời kì này được trùng tu hoặc xây dựng lại từ các công trình đã có từ thời Lý với quy mô nhỏ hơn. Riêng khu chùa, tháp Yên Tử (Quảng Ninh) được xây dựng mở rộng để trở thành trung tâm Phật giáo.

b. Về điêu khắc:

- Nghệ thuật điêu khắc có sự nối tiếp thời Lý, nhưng phong cách tạo hình thể hiện sự khoáng đạt, khoẻ khoắn hơn.

- Hoa văn trang trí điêu khắc chủ yếu trên đồ gốm, đình, chùa là hoa sen, hoa cúc, hình rồng, chim phượng, hổ, hình người,...

- Phát biểu cảm nhận của em sau khi được tham gia trải nghiệm đó?

Nhiệm vụ 2: Cặp đôi

Quan sát hình 8 trang 8 SGK và đọc thông tin mục 2b SGK, hoàn thành nhiệm vụ học tập sau về điều khắc thời Trần:

1. Hoàn thành bảng kiến thức:

Tiêu chí	Nội dung
Chất liệu	
Đề tài chủ yếu	
Tác phẩm tiêu biểu	

2. Đặc điểm chung của các tác phẩm điêu khắc thời Trần. So với thời Lý, nghệ thuật điêu khắc thời Trần có điểm gì khác?

- Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập

+ HS đọc thông tin SGK, làm việc cá nhân/cặp đôi, thực hiện nhiệm vụ học tập.

+ GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS nếu cần thiết.

- Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận

+ GV mời 1– 2 cá nhân/đại diện cặp đôi trả lời câu hỏi.

+ GV mời cặp HS khác nhận xét, bổ sung.

- Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập

GV đánh giá, nhận xét, chuẩn kiến thức:

Nghệ thuật điêu khắc thời Trần là sự nối tiếp thời Lý nhưng cách tạo hình hiện thực khoáng đạt, khoẻ khoắn hơn.

Các tác phẩm điêu khắc chính của thời kì này là bệ, tượng, điêu khắc trang trí và đồ gốm. Một số tác phẩm tiêu biểu của điêu khắc gồm: Tiên nữ dâng hoa – Tấu nhạc (chùa Thái Lạc, Hưng Yên); vũ nữ múa (bệ đá chùa Hoa Long, Thanh Hoá); rồng (chùa Phổ Minh, Nam Định); tượng người và động vật (lăng vua Trần Hiến Tông, lăng Trần Thủ Độ);... Ở thời Trần, hoa văn trang trí được sử dụng nhiều trên đồ gốm, đình chùa, gồm có nhiều loại như: hoa văn hoa sen, hoa cúc,..; hoa văn rồng, phượng; hoa văn hình voi, ngựa, hình hổ; hoa văn hình người...

HOẠT ĐỘNG 3. LUYỆN TẬP

a) Mục tiêu: Vận dụng kiến thức của bài học vào việc làm bài tập cụ thể.

b) Tổ chức thực hiện

B1: Chuyển giao nhiệm vụ:

GV mời HS tham gia trò chơi “Hái trái cây”. HS sẽ tham gia theo nhóm, mỗi nhóm cử đại diện chọn câu hỏi và trả lời vào bảng nhóm. Mỗi lượt trả lời đúng sẽ có điểm cộng

Câu 1: Kiến trúc thời Trần được kế thừa, phát triển phong cách kiến trúc của thời nào?

- A. Thời Lý
- B. Thời Hồ
- C. Thời Ngô
- D. Thời Đinh- Tiền Lê

Câu 2: Chùa, tháp thời Trần được tập trung chủ yếu ở đâu?

- A. Đồng bằng Trung Bộ
- B. Đồng bằng duyên hải
- C. Đồng bằng Bắc Bộ
- D. Đồng bằng Sông Cửu Long

Câu 3: Trung tâm Phật Giáo thời Trần ở đâu?

- A. Chùa Thái Lạc
- B. Chùa Phổ Minh
- C. Chùa Một Cột
- D. Chùa Yên Tử

Câu 4: Sự khác nhau giữa điêu khắc của nhà Trần với nhà Lý là

- A. Phong cách tạo hình thể hiện sự khoáng đạt, nhẹ nhàng hơn.
- B. Phong cách tạo hình thể hiện sự khoáng đạt, khoẻ khoắn hơn.
- C. Phong cách tạo hình thể hiện sự nhạt nhòa, uyển chuyển hơn.
- D. Tất cả đáp án trên đều đúng

Câu 5: Ngoài cung điện Thăng Long, nhà Trần còn cho xây dựng cung điện nào?

- A. Thành Tây Đô
- B. Cung điện Huế
- C. Thành Đa Bang
- D. Cung Tức Mặc-Thiên Trường

B2: Thực hiện nhiệm vụ

- HS xác định yêu cầu của GV
- GV hướng dẫn cho HS trả lời câu hỏi

B3: Báo cáo kết quả hoạt động

- GV yêu cầu HS trả lời câu hỏi.
- HS trình bày, theo dõi, nhận xét, đánh giá và bổ sung cho bài của bạn (nếu cần).

Dự kiến sản phẩm

Câu hỏi	1	2	3	4	5
Đáp án	A	C	D	B	D

B4: Kết luận, nhận định: GV nhận xét bài làm của HS.

HOẠT ĐỘNG 4. VẬN DỤNG

a) **Mục tiêu:** Củng cố và mở rộng kiến thức nội dung của bài học cho HS

b) **Nội dung:** GV giao nhiệm vụ, HS thực hiện nhiệm vụ.

c) **Sản phẩm:** Bài làm của HS.

d) **Tổ chức thực hiện**

B1: Chuyển giao nhiệm vụ: (GV giao bài tập)

Bài tập: *Em hãy đóng vai hướng dẫn viên du lịch giới thiệu cho bạn bè quốc tế về thiền Viện Trúc Lâm Yên Tử.*

B2: Thực hiện nhiệm vụ

- GV hướng dẫn các em tìm hiểu yêu cầu của đề.
- HS đọc và xác định yêu cầu của bài tập.

B3: Báo cáo kết quả hoạt động

- GV hướng dẫn các em cách nộp sản phẩm cho GV sau khi hoàn thành.
- HS làm bài tập ra giấy và nộp lại cho GV theo hướng dẫn.

B4: Kết luận, nhận định (GV)

- Nhận xét ý thức làm bài của HS, nhắc nhở những HS không nộp bài hoặc nộp bài không đúng qui định (nếu có).
- Dặn dò HS những nội dung cần học ở nhà và chuẩn bị cho bài học sau:
 - + Nêu những thành tựu nghệ thuật chính thời Lê sơ về kiến trúc và điêu khắc thông qua hoạt động trải nghiệm thực tế hoặc sưu tầm tranh ảnh, tài liệu,...
 - + Phân tích và rút ra được đặc điểm về nghệ thuật thời Lê sơ về kiến trúc, điêu khắc..., sự khác biệt giữa nghệ thuật thời Lê sơ so với thời Lý, Trần.
